

Το δίλημμα αντικαπιταλιστική πάλη ή διαχείριση του καπιταλισμού, αποτελεί το κεντρικό δίλημμα για την Αριστερά

Του **Αντώνη Δραγανίγου**, μέλους της ΚΣΕ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Βήμα βήμα μεθοδεύεται η πολιτική και εκλογική συνεργασία ΜΕΡΑ25 και ΛΑΕ· παρά τις πολλές αρνήσεις και διαψεύσεις επί μήνες, όσο εξελισσόταν η «διπλή διαπραγμάτευση» της ΛΑΕ από την μια με το ΜΕΡΑ25 και από την άλλη με την «Ενωτική Κίνηση» (Αναμέτρηση, ΑΡΑΝ, Κ-ΣΧΕΔΙΟ, ΛΑΕ, ΣΕΚ).

Όπως [έχει ήδη δηλώσει](#) ο Γιάννης Βαρουφάκης,

«προχωράμε τον διάλογο με το αγωνιστικό κομμάτι της Αριστεράς, συμπεριλαμβανομένου μέρους της βάσης (σ.σ. του ΣΥΡΙΖΑ) που δεν το βάζει κάτω. Με ανθρώπους ανένταχτους, τίμιους, άσπιλους. Με πατριώτες που δεν αντέχουν να βλέπουν την δέσμια Ελλάδα εντός μιας δέσμιας Ευρώπης». Το ΜΕΡΑ25 διατυπώνει «ένα ρεαλιστικό όραμα διαφορετικό από το ...δυστοπικό όραμα μιας εξαρτημένης, ερημοποιούμενης Ελλάδας, εντός μιας όλο και πιο αντιδραστικής, πιο κατακερματισμένης, πιο πολεμοχαρούς, και πιο εξαρτημένης από το ΝΑΤΟ και την Ουάσινγκτον, Ευρώπης..»

Η «ρήξη» λοιπόν για το ΜΕΡΑ25 επανορίζεται στη διεκδίκηση της «ανεξαρτησίας» του ευρωπαϊκού ιμπεριαλιστικού κέντρου από τις ΗΠΑ και την μεγαλύτερη (αλλά πάντα) «ρεαλιστική» και εντός των τειχών της ΕΕ «ανεξαρτησία» του ελληνικού καπιταλισμού. Αυτός ορίζεται ως ο σύγχρονος «πατριωτισμός».

Η αναζήτηση ενός ισχυρότερου ρόλου για το ηττημένο της σημερινής παγκόσμιας διαπάλης «ευρωπαϊκό κέντρο», καταλήγει πάντα στην μεγαλύτερη στρατιωτικοποίηση της ΕΕ, στον μεγαλύτερο έλεγχο των λαών, στον μεγαλύτερο αυταρχισμό.

Μαζί με την ανεξαρτησία της Ελλάδας εντός της «ανεξάρτητης Ευρώπης» το ΜΕΡΑ25 προωθεί ένα «άλλο» μοντέλο πράσινης καπιταλιστικής ανάπτυξης, ώστε να σταματήσει η «ερημοποίηση της Ελλάδας» με κοινότοπες προτάσεις για μια «ελληνική πράσινη βιομηχανική επανάσταση» με χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά προγράμματα και φορείς «joint venture εταιρείες απ'όλο τον κόσμο που θέλουν πρόσβαση στη

ΝΑ Ευρώπη και την Αν. Μεσόγειο», όπως [γράφει στο πρόγραμμά του](#).

Η «ρήξη» λοιπόν όπως ορίζεται από το ΜΕΡΑ25 δεν είναι παρά μια (ακόμα) πρόταση **«ρεαλιστικής» σοσιαλδημοκρατικής διαχείρισης**, όπως ο Μελανσόν ή ο ΣΥΡΙΖΑ, ενός παραγωγικού και πράσινου καπιταλισμού, με κοινωνική ευαισθησία και «έξυπνες» λύσεις, εντός του πλαισίου μιας πιο ισχυρής ΕΕ. Αυτή είναι η πολιτική βάση της 7 συν 1 προτάσεων κυβερνητικής συνεργασίας που απεύθυνε το ΜΕΡΑ25 στον ΣΥΡΙΖΑ και όχι «ο σεβασμός του κόσμου του», όπως εκ των υστέρων δικαιολογήθηκε.

Όμως ο κόσμος του αγώνα έχει καταλάβει από την εμπειρία του ότι ο ευρωστρατός και το ΝΑΤΟ είναι ένα και το αυτό, η FED και η ΕΚΤ της κυρίας Λαγκάρντ έχουν θεό τους το κέρδος των τραπεζιτών και δεν θα διστάσουν μπροστά σε τίποτα αν είναι για τα κέρδη των τραπεζιτών, ότι η «πράσινη» και η «γκρι» ανάπτυξη μέσα στο πλαίσιο των καπιταλιστικών σχέσεων της αγοράς και της κυριαρχίας φέρνουν τα ίδια αποτελέσματα. **Δεν έχουν να διαλέξουν ανάμεσα στον ευρωπαϊκό και τον αμερικάνικο καπιταλισμό, την Wall Street ή την Φραγκφούρτη, τη νεοφιλελεύθερη ή τη σοσιαλδημοκρατική διαχείριση του σημερινού άγριου φονικού καπιταλισμού.**

Η **ΛΑΕ** από την πλευρά της, όπως τονίζει σε ανακοίνωσή της, επιμένει στην πρόταση για **«μια συσπείρωση όλων των αριστερών αντισυστημικών δυνάμεων, τόσο των κοινοβουλευτικών (ΚΚΕ, ΜΕΡΑ25) όσο και των δυνάμεων της ριζοσπαστικής μαχητικής Αριστεράς, ώστε να διαμορφώσουν μια εκλογική συμμαχία»**, «που θα απαντάει στα άμεσα προβλήματα των εργαζομένων, των νέων, του λαού», και θα **«έρχεται σε ρήξη με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές και τις μνημονιακές δεσμεύσεις της ΕΕ»**.

Η αντίληψη αυτή επιβεβαιώθηκε και τεκμηριώθηκε στην fast-track Συνδιάσκεψη της ΛΑΕ η οποία έγινε βασικά για να κατοχυρώσει αυτή την λογική και να «πυροδοτήσει»-νομιμοποιήσει τη στροφή προς την συμμαχία με το **ΜΕΡΑ25**. Οι παραδοσιακές αντιλήψεις και μεθοδολογία του 2010-12 που πρόβαλλε ο τότε **ΣΥΡΙΖΑ** (τώρα λέμε για τα μνημόνια και αν χρειαστεί όταν έρθει η ώρα της σύγκρουσης θα δούμε), που οδήγησαν τον λαό δεμένο χειροπόδαρα στο τρίτο μνημόνιο διαρκείας, αναπαράγονται ενισχυμένες με το επιχείρημα του **«αρνητικού συσχετισμού»**. Σύμφωνα με αυτό, πρέπει να συγκροτηθεί **«ένα μπλοκ δυνάμεων, με συμφωνημένο κοινό πρόγραμμα, χωρίς αποκλεισμούς και κατασκευασμένους διαχωρισμούς που δεν αντιστοιχούν στα βασικά επίδικα της συγκυρίας και στα ερωτήματα των μαζών. Κορμός ενός τέτοιου προγράμματος θα πρέπει να είναι τα άμεσα ζητήματα επιβίωσης των λαϊκών τάξεων»** (όπως λέει η ΛΑΕ στην Συνδιάσκεψή της).

Έτσι απλά, διαγράφονται από τον σημερινό πολιτικό αγώνα οι **πολιτικοί στόχοι της ρήξης με την αστική στρατηγική (χρέος, ΕΕ κλπ)**, καθώς δεν **«αντιστοιχούν στα βασικά επίδικα της συγκυρίας»**. Για την λογική της ΛΑΕ στη συγκυρία αντιστοιχεί «το ρεύμα φτηνό», αλλά όχι η «εθνοποίηση του ενεργειακού τομέα» και η «απειθαρχία στις εντολές της ΕΕ». Αντιστοιχεί το «προστασία της λαϊκής κατοικίας», αλλά όχι η κατάργηση των νόμων του ΣΥΡΙΖΑ, που θεσμοθέτησε τα «κοράκια των funds», η εθνοποίηση των τραπεζών και η ρήξη με τις επιταγές της ΕΚΤ/ΕΕ για να διαγραφούν τα χρέη των λαϊκών νοικοκυριών. Αυτά εξορίζονται στη «στρατηγική».

Έτσι «διασπώντας» τους «άμεσους στόχους επιβίωσης» του λαού **από τις πολιτικές προϋποθέσεις και τα μέσα της επιβολής τους**, δηλαδή τους γενικότερους **πολιτικούς στόχους ρήξης με το σύστημα (χρέος, ΕΕ κλπ)**, «εξορίζοντας» τους στόχους αυτούς από τον σημερινό πολιτικό αγώνα σε ένα αόριστο, ομιχλώδες μέλλον, ανοίγει ο δρόμος για συμμαχία με λογικές και προγράμματα σοσιαλδημοκρατικής διαχείρισης του καπιταλισμού, όπως αυτό του ΜΕΡΑ25.

Όμως αυτή η λογική της άρνησης των γενικότερων πολιτικών στόχων της ρήξης με το σύστημα, η αντίληψη της «φιλολαϊκής διαχείρισης» του **δεν ηγεμονεύεται μόνο απ' τη σοσιαλδημοκρατική-τεχνοκρατική αοριστολογία του ΜΕΡΑ25, αλλά και από τον αστικό «ρεαλισμό» του ΣΥΡΙΖΑ**, που επίσης προβάλλει «ρεαλιστικές λύσεις ανακούφισης» μέσα στο πλαίσιο του σημερινού ασφυκτικού

καθεστώς, το οποίο και ο ίδιος οικοδόμησε και υπηρετεί.

Γι αυτό δεν είναι καθόλου περίεργο ότι οι δυνάμεις αυτές αναφέρονται στο **διεθνές ρεύμα της σοσιαλδημοκρατίας** (από τον Λούλα μέχρι τον Μελανσόν), δηλαδή των αστικών σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων που κυβέρνησαν ή θέλουν να κυβερνήσουν σε συμμαχία με την αστική τάξη (ή τμήματά της) και σε κάθε περίπτωση στο πλαίσιο της σαν «πετυχημένα παραδείγματα» πολιτικών προγραμμάτων **«που βρίσκονται σε κατεύθυνση σχετικής ρήξης με τον νεοφιλελευθερισμό»(!)**, όπως λέει η ΛΑΕ στη Συνδιάσκεψή της.

Μαζί με την υιοθέτηση των «προγραμμάτων ανακούφισης», που βρίσκονται σε «σχετική ρήξη με τον νεοφιλελευθερισμό» και των «θετικών -σοσιαλδημοκρατικών παραδειγμάτων» που τα εκφράζουν, αναπτύσσονται και στοιχεία αυτονομησης του κοινοβουλευτικού στόχου από την ευρύτερη πολιτική στόχευση.

Η εμφάνιση της **«ανταγωνιστικής στρατηγικής στο πολιτικό σκηνικό»**, κατανοείται βασικά σαν μια πολιτική συμμαχία για την έκφρασή της στο κοινοβούλιο για να δώσει «ελπίδα στον λαό».

Αν δεν υπήρχε αυτονόμηση της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης **δεν θα κρύβονταν «κάτω από το χαλί» θεμελιώδεις διαφορές σε κρίσιμα ζητήματα ανάμεσα στην ΛΑΕ και το ΜέΡΑ25**, διαφορές για τις οποίες οι δυνάμεις της ΛΑΕ έκαναν κριτική από θέσεις «συνέπειας» προς άλλες δυνάμεις. Η πιο χαρακτηριστική από αυτές είναι ο πόλεμος στην Ουκρανία, όπου οι δυνάμεις της ΛΑΕ κριτικάραν όποιον καθόριζε σαν άδικο και ιμπεριαλιστικό τον χαρακτήρα του πολέμου και από τις δύο πλευρές περίπου σαν... πράκτορα του ΝΑΤΟ. Τώρα συμμαχούν με μια πολιτική δύναμη που αναφέρει την «εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία σαν εγκληματική ενέργεια» και εγκυβρίζει όποιον κρατάει «ίσες αποστάσεις» σαν «συνοδοιπόρο του θύτη» δηλαδή της Ρωσίας.

Έτσι ο πολιτικός αγώνας **δεν κατανοείται σαν κοινωνικο-ταξική και προγραμματική συμπύκνωση της πάλης των τάξεων**, δεν είναι μάχη συσπείρωσης πάνω σε μια πολιτική γραμμή ρήξης με τις αστικές δυνάμεις, αλλά ένα σύνολο «κινήσεων», «διατυπώσεων» και «ελιγμών» για τη συσπείρωση δυνάμεων πάνω στην όποια βάση, με τελικό στόχο την κοινοβουλευτική εκπροσώπηση για την «έκφραση των λαϊκών δυνάμεων»!

Τα τρία αυτά θεμελιακά ζητήματα συγκρότησης του ρεύματος αυτού (άρνηση των πολιτικών στόχων ρήξης και οποιασδήποτε επαναστατικής στρατηγικής, συμμαχία με τη σοσιαλδημοκρατία τύπου ΜέΡΑ25, Μελανσόν κλπ., κοινοβουλευτική λογική), αποτελούν το βαθύτερο θεμέλιο ενότητας ενός ευρύτερου ρεύματος, που κινείται σε αντίθεση με την πολιτική και **τις βάσεις συγκρότησης της αντικαπιταλιστικής επαναστατικής αριστεράς, σε μια «προς τα δεξιά» επανάληψη της επιχειρηματολογίας του 2010-12.**

Κεντρικό σημείο της αντιπαράθεσης είναι το «γκρέμισμα του τείχους» ανάμεσα στον αντικαπιταλιστικό αγώνα και τη διαχείριση του καπιταλισμού και, κατ' επέκταση, ανάμεσα στη ρεφορμιστική και την αντικαπιταλιστική /επαναστατική αριστερά. Για να το θέσουμε με τα [λόγια των Κώστα Λαπαβίτσα και Στάθη Κουβελάκη](#).

«Το πρώτο πράγμα που πρέπει να ειπωθεί είναι ότι ήρθε η ώρα να αφεθούν κατά μέρος οι παιδαριώδεις απόψεις περί “διαχείρισης”, που υποτίθεται ότι είναι το αντίθετο της «ανατροπής» του καπιταλισμού.»

Αφού λοιπόν ξεπεραστούν οι «παιδαριώδεις» αυτές απόψεις, ανοίγει ο δρόμος να επανορίσουμε την «ρήξη» σαν μια πορεία **«παραγωγικής ανασυγκρότησης της Ελλάδας»**, σαν «βραχυπρόθεσμες και

μακροπρόθεσμες αλλαγές στο άρρωστο οικονομικό μοντέλο, οι οποίες θα αντιστρέφουν την ταξική ισορροπία κατατείνοντας στη σοσιαλιστική ανατροπή του καπιταλισμού.»

Ένας καπιταλισμός «με τόνωση της γεωργίας και της βιομηχανίας και σχετικό περιορισμό των υπηρεσιών, ιδίως του τουρισμού, αλλά και της εμπορίας ακινήτων και του χρηματοπιστωτικού τομέα», ένας πιο παραγωγικός, πιο αποδοτικός και πιο πράσινος ελληνικός καπιταλισμός, με κοινωνική προστασία των φτωχών στρωμάτων και χωρίς μνημονιακές δεσμεύσεις, να ποιο είναι το περιεχόμενο της «ρήξης». Έτσι ο Γ. Βαρουφάκης και ο Κ. Λαπαβίτσας θέλουν να σώσουν τον ελληνικό καπιταλισμό από την «ερμηποίηση» και την «ανισορροπία του». Υπάρχει λοιπόν κοινή βάση στην όχι και τόσο ρηξιακή φιλοδοξία τους!

Επανορίζοντας έτσι τη «ρήξη» είναι λογικό ο πρώτος και βασικός διαχωρισμός να μην μπαίνει απέναντι στην σοσιαλδημοκρατία (άλλωστε το παράδειγμα του Μελανσόν επανέρχεται συχνά -πυκνά) ή την «ευρωπαϊκή αριστερά», αλλά **απέναντι στην αντικαπιταλιστική-επαναστατική αριστερά και την πολιτική της.**

Όλες αυτές οι δυνάμεις επιδιώκουν να επιδράσουν πάνω στην ευρύτερη μαχόμενη, αντικαπιταλιστική αριστερά μέσω του οχήματος της «ενότητας». Μέσω της λογικής τού «όλοι μαζί», της καταγγελίας σαν «σεχταριστικής» και «φοβικής», κάθε αντίληψης που βλέπει πως τα ρεύματα αυτά υπηρετούν **άλλη στρατηγική, αντίθετη και ανταγωνιστική προς την λογική του αντικαπιταλιστικού προγράμματος και της επαναστατικής προοπτικής.**

Από την «**Αριστερή Πρωτοβουλία Διαλόγου και κοινής δράσης**» με κεντρικό εισηγητή τον Κ. Λαπαβίτσα μέχρι την πρόσφατη «**Ενωτική Κίνηση**», παρά τις επιμέρους θετικές τοποθετήσεις, παρά την θετική διάθεση ενότητας του κόσμου που συμμετείχε σε αυτές τις προσπάθειες, οι πρωτοβουλίες σκόνταφταν στη λαθεμένη επιδίωξη για την ενότητα δύο διαφορετικών και ανταγωνιστικών μεταξύ τους ιδεολογικών και πολιτικών ρευμάτων: **της αντικαπιταλιστικής επαναστατικής αριστεράς (με όλη της την πολυμορφία) και της διαχειριστικής-ρεφορμιστικής αριστεράς (επίσης με όλη της την πολυμορφία).**

Η προσπάθεια της **ΛΑΕ** και όσων συμπορεύονται μαζί της είναι να να ρίξουν το όριο ανάμεσα στο αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα και μέτωπο και το διαχειριστικό πρόγραμμα και μέτωπο. Αποδείχτηκε στην πράξη ότι τέτοια ενότητα δεν μπορεί να υπάρξει ή, αν υπάρξει, θα καταντήσει ένα αδιάφορο και μακριά απ τις αναγκαιότητες της πάλης θνησιγενές σχήμα μέσου όρου.

Η μάχη της ANΤΑΡΣΥΑ, όπως αποτυπώθηκε στην απόφαση της 5ης Συνδιάσκεψης, δεν ήταν μια μάχη «περιχαράκωσης» γενικά και αόριστα. Ήταν και είναι μια μάχη **οριοθέτησης και ανοιχτής διαπάλης με τις δυνάμεις που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο βαδίζουν στο δρόμο της διαχείρισης, της αναζήτησης ενός φιλολαϊκού καπιταλισμού**, του «αντινεοφιλελεύθερου μετώπου», της αποδοχής του σημερινού πλαισίου, δρόμος που είναι καταδικασμένος να φτάσει έως την συριζαϊκή σοσιαλδημοκρατία. **Ήταν και είναι μάχη ανάδειξης τους αντικαπιταλιστικού - επαναστατικού δρόμου**, που είναι ο μόνος που μπορεί να επικοινωνήσει και να εκφράσει τα συγχρονα ρεύματα ριζοσπαστισμού, να ενώσει τις μαχόμενες αντικαπιταλιστικές δυνάμεις με όλες τις ταχύτητες και την πολυμορφία τους, για την επαναστατική και κομμουνιστική αριστερά της εποχής μας.

Σε αντίθεση με το μπλοκ **ΜΕΡΑ25-ΛΑΕ**, το «**ανοιχτό κάλεσμα**» της **ANΤΑΡΣΥΑ**, προς τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες που πήραν μέρος στις μάχες των τελευταίων χρόνων και τις πολιτικές δυνάμεις και οργανώσεις της μαχόμενης, αντικαπιταλιστικής αριστεράς, (Αναμέτρηση, APAN/ΣΚ Σχέδιο, ΔΕΑ, ΕΕΚ, Κόκκινο Νήμα), που έχουμε συμφωνία σε βασικές θέσεις, που υπερασπίζονται την ανεξαρτησία της αντικαπιταλιστικής αριστεράς απορρίπτοντας την πορεία ενσωμάτωσης σε λογικές διαχείρισης του καπιταλισμού και πολιτικές-εκλογικές συνεργασίες με δυνάμεις όπως το ΜΕΡΑ25, να προχωρήσουμε εδώ

και τώρα σε μια ισότιμη, ανοιχτή, πολιτική και εκλογική συνεργασία, είναι δυνατή και ελπιδοφόρα.

Μια πιο σύντομη εκδοχή του άρθρου δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Πριν στο φύλλο 18-19/2/2023